

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 пер-
пера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и
Херцеговину на годину 12 пер-
пера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње
20 франка у злату, на по годи-
не 10 франка у злату.
Претплате се прима само у го-
дишњим и полугодишњим ро-
ковима.
Поједини број 20 пара за Цр-
ну Гору, — за Иностранство 25
пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосред-
но Администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а коме је
наручије г. Вељку Рамаданови-
ћу, к. и. агенту у Котор.
Донеси се шаљу Уредништву.
Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администра-
цији и наплаћују се: за сваку
ријеч или број од пет шифара из
петит слова по 4 пара за први
пут, а за сваки даљи пут по 2
пара, из виших слова сразмјерно
више. Најмањи оглас наплаћује
се 1 перпер. Осим напријед-
именовано цијене од ријечи, на-
плаћује се по закону о таксама
још по 50 пара за свако поједино
оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Д-р Мило Јовић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна
Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ФИНАНСИЈСКИ ЗАКОН

ЗА

1912. годину

који гласи:

Члан 1.

Државни буџет прихода и расхода за 1912. годину, који
је Црногорска Народна Скупштина ријешила 16. децембра 1911.
године представља износ, и то:

Прихода	Перпера	4,023.000.—
Расхода	Перпера	4,023.000.—

Члан 2.

Сви приходи предвиђени буџетом за 1912. годину трошиће
се само на расходе, који се у њему предвиђају, и то само онако,
како се предвиђају и излажу у партијама његовог општег дијела
расхода за ову годину.

Члан 3.

Партије општег дијела буџета за 1912. год., како их је
изгласала и ријешила Црногорска Народна Скупштина, закон су,
и не смију се, противно одредбама закона о државном буџету и
овога закона, прекорачавати, нити њихови кредити употребља-
вати на што друго, до на оно, чему су намијењени у позицијама
специјалног дијела државног буџета.

Вирмани су допуштени само између позиција једне те исте
партије (чл. 33. закона о држ. буџету).

Члан 4.

Никакав нов државни порез, нити у опште какав намет не
смије се ударати ни прикупљати од народа, ако и у колико нема
ослонца у овом закону.

Они државни органи, који би наређивали или вршили
разрез, или прикупљали такве буџетом непредвиђене и неодо-
брене нове државне намете, па ма на основу каквог специјалног
закона или ријешења, казниће се са губитком чина и службе и
одговараће материјално за прикупљене суме.

Члан 5.

Сви у буџету именовани приходи државни, којима држава
слободно располаже, чим буду наплаћени, предаваће се на рас-
поред Министру Финансија.

Члан 6.

Овлашћује се Министар Финансија и Грађевина, да може
из државне готовине давати привремене позајмице Одјељењу за
Грађевине и Саобраћај у циљу извршења потребних радова,
докле се не прикупе приходи од обавезног рада, као и Мини-
старству Војном на случај његових потреба за подмирење војних
намирница.

Члан 7.

Овлашћује се Министар Финансија и Грађевина, да из
ванредних прихода у 1912. години, као и прихода за раније године,
који се у току 1912. године буду наплатили, односно из државне
готовине, може издати:

1) За изванредна путовања и мисије у 1912. години	Перп.	100.000.—
2) За ванредну оправку старих и подизање нових телеграфских и телефонских линија, као и за набавку потребних апарата, батерија и другог материјала	Перп.	65.000.—
3) а) За израду нових поштанских вријед- ности	Перп.	25.000.—
б) За привођење у живот закона о так- сама	Перп.	10.000.—
4) За изашиљање питомаца на страну ради вишег стручног поштанско-телеграфског образовања; за уређење главног депо-а поштанских вриједности и за успостављање телефонске везе за потребе по- штанског аутомобилског саобраћаја	Перп.	10.000.—
5) За трошкове око класификације и премјера земљишта, катастра зграда, набавку потребног ма- теријала и радне снаге и издржавање питомаца- геодета	Перп.	35.000.—
6) За подизање дома Захумско-Рашког Епи- скопата у Никшићу	Перп.	40.000.—
7) За сузбијање колере и уређење бактери- олошке станице	Перп.	30.000.—
8) Помоћ цетињској општини	"	15.000.—
9) Помоћ Нар. Позоришту на Цетињу	"	12.000.—
10) Прва рата за подизање гимназијске зграде на Цетињу	Перп.	25.000.—
11) За отварање трговачке школе у Ник- шићу	Перп.	12.000.—
12) За исплате државних обавеза из ранијих година до	Перп.	13.611.60
13) На име припомоћи за фонд сиромашних ученика цетињске гимназије	Перп.	2000.—
Свега Перп.		394.611.60

Члан 8.

За унапређења државних чиновника и службеника у 1912.
години важе ове одредбе:

- Унапређења се могу чинити:
 - из кредита одобреног буџетом за то, који се ни у
којем случају не може повећати;
 - из уштеда на личне издатке дотичне буџетске партије.
- И у једном и у другом случају унапређење ма у које
доба од године било извршено, сматра се, буџетски, у погледу
кредита да је дато 1. јануара, ма да уживање унапређења
почиње од дана указа.
- У случају под а) буџет на плате за идућу годину може
бити повећан само за суму одобреног кредита на унапређења
за текућу годину, а у случају под б) не може бити повећања
из тога разлога ни мало.
- Из плата непотпуњеног броја особља одређеног буџе-
том, не може бити унапређења ни у којем случају.

Члан 9.

Општи дио државног буџета саставни је дио овога закона.

Члан 10.

Овај закон ступа на снагу 1. јануара 1912. године.

Препоручујемо свима Нашим Министрима, да овај закон
обнародују и о извршењу се његову старају, властима запови-
једамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се
покоравају.

Цетиње, 19. новембра 1911. год.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете
и Црквенијех Послова
Мило Дожић с. р.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Д-р Л. Томановић с. р.
Министар Унутрашњих Дјела
М. Букановић с. р.
Министар Војни,
Бригадир, сердар Ј. Вукотић с. р.
Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете
и Црквенијех Послова,
М. Дожић с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.
Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

ОПШТИ ДИО
ДРЖАВНОГ БУЏЕТА

а) Државни приходи

БРОЈ		Усвојена процена за 1912. год.	Перпера	пр
партіје	позиције			
П Р И Х О Д И				
А. РЕДОВНИ ПРИХОДИ				
I-ви Раздио — Порези				
А. НЕПОСРЕДНИ ПОРЕЗИ				
Глава I. — Дација				
1	1-10	Дација на земљу, стоку, маслине, пчеле, вино и ракију	730 000	
			Свега Глава I, Партија 1.	730 000
Глава II. — Порез и прирез				
2	1-6	Порез на капитал дат под интерес, на принос од личног рада, на млине и ваљанице, на обрт у радњама, на принос од кућа и др.	282 000	
3	1	Свештенички прирез	147 000	
			Свега Гл. II, Парт. 2—3	429 000
Б. ПОСРЕДНИ ПОРЕЗИ				
Глава III. — Царински приходи				
4	1	Царина на увоз	1,100.000	
5	1-6	Споредне царинске таксе	80.000	
			Свега Гл. III, Парт. 4—5	1.180 000
Глава IV. — Трошарина				
6	1	Трошарина на пиће	200.000	
			Свега Гл. IV, Парт. 6	200.000
Глава V. — Монополи				
7	1	Монопол соли	400.000	
8	1	Монопол цигар-папира	80 000	
			Свега Гл. V, Парт. 7—8	480 000
Глава VI. — Таксе				
9	1	Од продаје таксених марака	102 000	
10	1	" " жиговинских марака	3.000	
			Свега Гл. VI, Парт. 9—10	105 000
Рекапитулација				
Глава I. — Дација			730.000	
" II. — Порез и прирез			429.000	
" III. — Царински приходи			1,180.000	
" IV. — Трошарина			200 000	
" V. — Монополи			480 000	
" VI. — Таксе			105.000	
			Свега Раздио I.	3.124 000
II. Раздио — Државна Привреда				
Глава VII. — Саобраћајне установе				
11	1-6	Поште и телеграфи	480 000	
			Свега Глава VII, Партија 11.	480 000
Глава VIII. — Привредне установе				
12	1-6	Државна штампарија	40 000	
13	1	Поморске луке	10.000	
14	1-10	Приходи с државних расадника и пољопривредних станица и др.	35.000	
			Свега Глава VIII, Парт. 12—14.	85 000
Глава IX. — Непокретна имања				
15	1-3	Од државних добара и зграда	4 000	
16	1-5	Од манастирских добара	77 000	
			Свега Глава IX, Парт. 15—16.	81 000
Рекапитулација				
Глава VII. — Саобраћајне установе			480.000	
" VIII. — Привредне установе			85 000	
" IX. — Непокретна имања			81 000	
			Свега Раздио II.	646 000
III-ћи Раздио — Разни Приходи				
Глава X. — Наплата држ. задужења				
17	1	Наплата одсјека при Министарству финансија	60.000	
			Свега Гл. X, Парт. 17	60 000

БРОЈ		П Р И Х О Д И	Усвојена процјена за 1912. год.
партіје	позиције		Перпера
Глава XI. — Разни ситни приходи			
18	1	Од добротворних завјештаја	28.000
19	1	Од продаје писаћег прибора из депо-а	8.000
20	1	Од кланице и кантара	1.000
21	1	Од издатих пасоша	2.500
22	1	Од уписнине ђака у гимназијама и богословско-учитељској школи	3.500
23	1	Од глоба код свију надлештава	5.000
24	1	Разни горе-неименовани приходи	145 000
Свега Гл. XI, Парт. 18—24			193 000
Рекапитулација			
Глава X. — Наплата државних задужења			60.000
Глава XI. — Разни ситни приходи			193 000
Свега Раздио III.			253 000
РЕКАПИТУЛАЦИЈА			
А) Редовни приходи			
I. Раздио — Порези			3,124 000
II. " — Државна привреда			646 000
III. " — Разни приходи			253.000
Укупно			4,023 000

б) Државни расходи

БРОЈ		Одобрени кредити за 1912. год.	Перпера	пр			
партіје	позиције						
РАСХОДИ							
I-ви Раздио — Врховна Државна Управа							
Глава I. — Владачки Дом							
1	1	Цивилна листа Њ. В. Краља Господара	240.000				
2	1	Апанажа члановима Владачког Дома	86 000				
Свега Гл. I, Парт. 1—2			326.000				
Глава II. — Народна Скупштина							
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ							
3	1	Дневнице и путни трошак посланицима	20.000				
4	1	Плата и награда особљу за админ. послове	10.000				
5	1	Плата послуге	5.000				
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ							
6	1-2	Канцеларијски трошкови	1.000				
Свега Гл. II, Парт. 3—6			36 000				
Глава III. — Државни дугови							
7	1	Стални дуг	367.000				
Свега Гл. III, Парт. 7			367 000				
Глава IV. — Пенсије, расположења, унапређења, редовне помоћи и издржавања							
8	1-9	Пенсије чиновника грађ. и војн. реда	212.839 43				
9	1	За стављање чиновника на расположење	1.500				
10	1-2	На унапређење по свима струкама и постављање нових чиновника	18.000				
11	1-3	Помоћи и издржавања	26.564 44				
Свега Гл. IV, Парт. 8—11			258.903 87				
Глава V. — Предсједништво Мин. Савјета							
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ							
12	1	Плата указног особља	7.500				
13	1	Додаци	300				
Свега Гл. V, Парт. 12—13			7.800				
Глава VI. — Државни Савјет							
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ							
14	1-4	Плата указног особља	23.120				
15	1	Додаци	1.000				
16	1	Плата послуге	720				
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ							
17	1-2	Канцеларијски трошкови	420				
Свега Гл. VI, Парт. 14—17			25 260				
Глава VII. — Главна Државна Контрола							
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ							
18	1-6	Плата указног особља	23.740				
19	1	Плата неуказног особља	720				
20	1	Додаци	720				
21	1	Плата послуге	720				
22	1	Дијурне и подвозни трошкови	3.000				
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ							
23	1	Канцеларијски трошкови	300				
Свега Гл. VII, Парт. 18—23			29.200				

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1912. год.		
партије	позиције		Перпера	пр	
Глава VIII. — Канцеларија Његовог Величанства Краља Господара					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
24	1	Плата особља	-- -- -- -- -- --	5 000	
25	1	Додаци	-- -- -- -- -- --	5.000	
Свега Гл. VIII, Парт. 24 — 25				10.000	
Рекапитулација					
Глава I. — Владалачки Дом				326.000	
" II. — Народна Скупштина				36 000	
" III. — Државни дугови				367.000	
" IV. — Пензије, унапређења, расположења, редовне помоћи и издржавања				258 903 87	
" V. — Предсједништво Мин. Савјета				7 800	
" VI. — Државни Савјет				25.260	
" VII. — Главна Држ. Контрола				29.200	
" VIII. — Канцеларија Њ. В. Краља Господара				10 000	
Свега Раздио I				1,060 163 87	

II-ги Раздио — Министарство Унутрашњих Дјела

А. УПРАВНО ОДЈЕЉЕЊЕ				
Глава IX. — Министарство				
Редовни расходи				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
26	1-7	Плата указног особља	22.420	
27	1	Плата послуге	1 560	
28	1-2	Дневнице, подвозни и селидбени трошкови	4 000	
29	1	Помоћ сиромашним лицима	2 500	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
30	1	Канцеларијски трошкови	1.500	
31	1-2	Издаци на повјерљиве полицијске сврхе	7 400	
Свега Гл. IX, Парт. 26—31			39 380	
Глава X. — Обласне Управе				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
32	1-5	Плата указног особља	50.200	
33	1	Плата неуказног особља	90.000	
34	1	Плата послуге	3.240	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
35	1-2	Канцеларијски трошкови	9.926	
Свега Гл. X, Парт. 32—35			153 366	
Глава XI. — Капетаније				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
36	1-2	Плата указног особља	86.400	
37	1-2	Додаци	1.920	
38	1	Плата неуказног особља	10 000	
39	1	Плата послуге	5 600	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
40	1-2	Канцеларијски трошкови	13.000	
Свега Гл. XI, Парт. 36—40			116 920	
Глава XII. — Поморство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
41	1-2	Плата указног особља	2 280	
42	1-2	Плата неуказног особља	3.720	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
43	1-9	Најам станова, освјетљење, огрјев, и др. разни трош.	3 035	
Свега гл. XII, Парт. 41—43			9 035	
Рекапитулација				
Глава IX — Министарство			39 380	
" X — Обласне управе			153.366	
" XI — Капетаније			116.920	
" XII — Поморство			9.035	
Свега Гл. IX—XII			318 701	
Б. ПОШТ.-ТЕЛЕГРАФСКО ОДЈЕЉЕЊЕ				
Глава XIII. — Поштанско-Телеграфско Одјељење				
Редовни расходи				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
44	1-13	Плата указног особља	115.840	
45	1	Плата неуказног особља	22.200	
46	1-3	Плата послуге	19.200	
47	1	Дневнице, путни и селидбени трошкови	3.000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
48	1-5	Канц. трошкови, кирија кућа и др.	11.856	
49	1	Материјалне потребе за поштанску струку	2.000	
50	1	Материјалне потребе за телеграф и телефон	10.000	
51	1-4	Пренос поште	140.000	
52	1-2	Међунар. пошт. тел. биро и обрачун са стр. управама	30.900	
Ванредни расходи				
а		За ванредни пренос поште, пратњу и др.	4.000	
б		За дворске станице	1.000	
Свега Гл. XIII, Парт. 44—52			359.996	

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1912. год
партије	позиције		Перспера пр
В. САНИТЕТСКО ОДЈЕЉЕЊЕ			
Глава XIV. — Санитетско Одјељење			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
53	1-5	Плата указног особља	54.240
54	1-2	Додаци	2.100
55	1	Плата послуге	480
56	1	Дневнице, путни и селидбени трошкови	5.000
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
57	1	За сузбијање и лијечење заразних болести	3.000
58	1	Канцеларијски трошкови	300
59	1	Кирија амбуланца обласних лекара	600
60	1	На издавање лекова сиромашним болесницима	3.000
61	1	Обл. лекарима и физикусима на издржавање коња	7.920
Свега Гл. XIV, Парт. 53—61			76.640
Глава XV. — Болница „Данило I.“			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
62	1-4	Плата указног особља	10.640
63	1-7	Плата послуге	7.659 60
64	1	Додаци	2.000
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
65	1	Канцеларијски трошкови и др.	2.000
66	1-4	Набавка животних намирница и свих економских потреба	42.400
Свега Гл. XV, Парт. 62—66			64 699 60
Глава XVI — Дом за умоболне на Даниловом граду			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
67	1-4	Плата и додаци особља	4 000
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
68	1	Канцеларијски трошкови и др.	1.800
69	1-2	Набавка животних намирница и свих економских потреба	13 000
Свега Гл. XVI, Парт. 67—69			18.800
Рекапитулација			
Глава XIV — Санитетско одјељење			76 640
" XV — Болница „Данило I.“			64 699 60
" XVI — Дом за умоболне на Дан. граду			18.800
Свега Гл. XIV—XVI			160 139 60
Г. ПРИВРЕДНО ОДЈЕЉЕЊЕ			
Глава XVII — Привредно одјељење			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
70	1-7	Плата указног особља	22.360
71	1-4	Плата неуказног особља	4 840
72	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	3.000
73	1	На изашијање ученика на страну ради практичног изучавања разних привредних грана	2.000
74	1-2	Пољопривредни курсеви	3.000
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
75	1	За разне канцеларијске трошкове	500
76	1-14	Унапређење пољске привреде	60 600
Свега Гл. XVII, Парт. 70—76			96 300
Рекапитулација			
А. Управно одјељење			318.701
Б. Поштанско-Телеграфско одјељење			359 996
В. Санитетско одјељење			160 139 60
Г. Привредно одјељење			96 300
Свега Раздио II			935 136 60

III-ћи Раздио — Министарство Иностранних Дјела

Глава XVIII. — Министарство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
77	1-4	Плата указног особља	13.980	
78	1-2	Плата неуказног особља	5.200	
79	1	Плата послуге	1.440	
80	1	Додаци	1 000	
81	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	5.000	
82	1	За повратак у домовину сиромашних поданика	1.000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
83	1-4	Канцеларијски трошкови	8.060	
84	1	Трошкови међународне конферен. мира у Хагу	152 64	
85	1	Пољопривредни институт у Риму	1.434	
86	1	Мухачеримске земље	5.084 97	
87	1	Набавка ордена и медаља	4.000	
88	1-2	Диспозициони фонд	75 000	
Свега Гл. XVIII, Парт. 77—88			121.351 61	
Глава XIX. — Посланство у Цариграду				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
89	1	Плата и додатак посланика	16.000	
90	1-2	Плата и додатак неуказног особља	3.200	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
91	1-3	Канцеларијски трошкови	5.800	
Свега Гл. XIX, Парт. 89—91			25.000	
Глава XX. — Консулати СКАДАР, РИМ И АГЕНСТВО У КОТОРУ				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
92	1-2	Плата особља	11.548	
93	1	Додаци	6 000	
94	1	Плата послуге	600	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
95	1-2	Канцеларијски трошкови	3.960	
Свега Гл. XX, Парт. 92—95			22.108	

БРОЈ		РАСХОДИ		Одобрени кредити за 1912. год.	
партије	позиције			Перпера	пр
Рекапитулација					
		Глава XVIII. — Министарство		121 351 61	
		„ XIX. — Посланство		25.000	
		„ XX. — Консулати		22.108	
		Свега Раздио III		168 459 61	
IV-ти Раздио — Министарство Правде					
		Глава XXI. — Министарство			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
96	1-5	Плата указног особља		16.020	
97	1	Кредит за постављање дијурниста у свима надлештвима		10.000	
98	1	Плата послуге		1.320	
99	1-3	Путни, подвозни и селидбени трошкови		7.000	
100	1	Награда члановима комисије за израду нових законских предлога		1.000	
101	1	Кредит за поједине исплате у кривичним пословима према судским рјешењима		2.000	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
102	1	Канцеларијски трошкови		300	
		Свега Гл. XXI. Парт. 96—102		37 640	
		Глава XXII. — Велики Суд			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
103	1-5	Плата указног особља		43 160	
104	1-2	Плата послуге		3.360	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
105	1-2	Канцеларијски трошкови		1.500	
106	1	Антиципације, које се имају наплатити од криве стране		1.000	
		Свега Гл. XXII. Парт. 103—106		49 020	
		Глава XXIII. — Обласни Судови			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
107	1-5	Плата указног особља		102 760	
108	1-2	Плата послуге		12 480	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
109	1	Канцеларијски трошкови		9 000	
110	1	Антиципације, које се имају наплатити од криве стране		5.500	
		Свега Гл. XXIII. Парт. 107—110		129 740	
		Глава XXIV. — Издржавање ванбрачне дјеце			
111	1	Издржавање ванбрач. дјеце и други трошкови		20.000	
		Свега Гл. XXIV. Парт. 111.		20 000	
		Глава XXV. — Казнени заводи			
		I. Централни Казнени завод у Подгорици			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
112	1-2	Плата указног особља		3.600	
113	1-2	Плата неуказног особља		16.920	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
114	1-6	Издржавање осуђеника		28.000	
		II. Истражни затвори			
		Цетиње, Подгорица, Никшић, Бар, Колашин, Шавник и Андријевица			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
115	1	Плата указног особља		1.920	
116	1	Плата неуказног особља		12.000	
117	1	Спровођење осуђеника		2.000	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
118	1-2	Издржавање затвореника		16.000	
		Свега Гл. XXV. Парт. 112—118		80 440	
		Рекапитулација			
		Глава XXI — Министарство		37.640	
		„ XXII — Велики Суд		49.020	
		„ XXIII — Обласни судови		129.740	
		„ XXIV — Издржавање ванбрачне дјеце		20.000	
		„ XXV — Казнени заводи		80 440	
		Свега Раздио IV		316 840	

БРОЈ		РАСХОДИ		Одобрени кредити за 1912. год.	
партије	позиције			Перпера	пр
V-ти Раздио — Министарство Финансија и Грађевине					
		Глава XXVI — Министарство			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
119	1-19	Плата указног особља		50.060	
120	1	Плата неуказног особља		1.680	
121	1-2	Плата послуге		6 360	
122	1-2	Додачи		1.500	
123	1	Путни, подвоз. и селидб. трошк. чиновника и служб.		2 500	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
124	1	Огрјев за сва надлештва у престоници		30 000	
125	1-5	Канцеларијски трошкови		7.800	
126	1-2	За обдржавање државних добара		3.587 93	
127	1-2	Расходи на монополе		198 000	
128	1	Повраћај неправилно наплаћених прихода		1.000	
		Свега Гл. XXVI. Парт. 119—128		302 487 93	
		Глава XXVII. — Одјељење за грађевине и саобраћај			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
129	1-7	Плата указног особља		22 200	
130	1-2	Плата неуказног особља		1.560	
131	1	Дневнице и подвозни трошкови		1.500	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
132	1	Канцеларијски трошкови		1.500	
133	1-2	Набавка алата, праха и теља		8 000	
134	1	На чување и обдржавање путова и мостова		40.000	
135	1	На поправку и обдржавање државних зграда у цијелој земљи		15.000	
136	1	Кирија магазина и барака		1.000	
		Свега Гл. XXVII. Парт. 129—136		90.760	
		Глава XXVIII. — Царинарнице и магацини соли			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
137	1-4	Плата указног особља		72.160	
138	1-2	Плата неуказног особља		4.020	
139	1	Плата финансијске страже		40.000	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
140	1-4	Канцеларијски трошкови		15 000	
		Свега Гл. XXVIII. Парт. 137—140		131.180	
		Глава XXIX. — Државна Штампарија			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
141	1-3	Плата указног особља		7.560	
142	1-3	Плата радне снаге		37.447 53	
143	1	Плата послуге		540	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
144	1-3	Канцеларијски трошкови		3.725	
145	1-2	Набавка материјала и машинерије		5 000	
		Свега Гл. XXIX. Парт. 141—145		54 272 53	
		Глава XXX. — Депозит карте			
		А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
146	1	Плата указног особља		2.800	
147	1	Плата неуказног особља		960	
		Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
148	1-2	Куповица прибора		43 000	
149	1-2	Канцеларијски трошкови		700	
		Свега Гл. XXX. Парт. 146—149		47.460	
		Рекапитулација			
		Глава XXVI — Министарство		302 487 93	
		„ XXVII — Одјељење за грађев. и саобраћај		90 760	
		„ XXVIII — Царинарнице и магацини соли		131.180	
		„ XXIX — Државна Штампарија		54 272 53	
		„ XXX — Депозит карте		47.460	
		Свега раздио V		626 160 46	
VI-ти Раздио — Министарство Војно					
		Глава XXXI. — Министарство			
150	1	Министарству војном за издржавање народне војске пограничне страже, дворских ађутантура, дворске страже и војне музике уз све приходе министарства војног		260 000	
		Свега Гл. XXXI. Парт. 150		260 000	
		Рекапитулација			
		Глава XXXI — Министарство		260 000	
		Свега Раздио VI		260.000	

БРОЈ		РАСХОДИ		Одобрени кредити за 1912. год.	
партije	позиције			Перпера	пр
VII-ми Раздио — Министарство Просвјете и Цркв. послова					
Глава XXXII. — Министарство					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
151	1-4	Плата указног особља	9.720		
152	1	Плата неуказног особља	720		
153	1	Плата послуге	720		
154	1	Благодјејање државним питомцима	50.000		
155	1-2	Просвјетни Савјет	1.000		
156	1	Награда писцима за уџбенике	4.000		
157	1	Комисија за израду учитељских распореда	150		
158	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	1.500		
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ					
159	1	Канцеларијски трошкови	2.000		
Свега Гл. XXXII. Парт. 151—159				69.810	
ПРОСВЈЕТА					
Глава XXXIII. — Гимназије и богословско-учитељска школа					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
160	1-2	Плата указног особља	39.980		
161	1	Плата неуказног особља	42.820		
162	1-3	Замјена болесних и одсутних наставника и др.	5.600		
163	1	Плата послуге	3.120		
164	1-2	Додаци	2.400		
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ					
165	1-2	Канцеларијски трошкови	5.200		
Свега Гл. XXXIII. Парт. 160—165				99.120	
Глава XXXIV. — Народне школе					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
166	1-2	Плата школских надзорника	6.240		
167	1	Плата послуге	720		
168	1-2	Додаци	3.720		
169	1-6	Плата учитеља-ица	175.190	86	
Свега Гл. XXXIV. Парт. 166—169				185.870	86
Глава XXXV. — Народна библиотека и музеј.					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
170	1-2	Плата особља	1.440		
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ					
171	1-5	Канцеларијски трошкови и др.	1.650		
Свега Гл. XXXV. Парт. 170—171				3.090	
ЦРКВА					
Глава XXXVI. — Духовни суд — Консисторије: Цетиње и Острог.					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
172	1-8	Плата указног особља	33.940		
173	1	Плата послуге	1.220		
174	1-5	Путни и подвозни трошкови	4.200		
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ					
175	1-7	Канцеларијски трошкови	3.100		
Свега Гл. XXXVI. Парт. 172—175				42.460	

БРОЈ		РАСХОДИ		Одобрени кредити за 1912. год.	
партije	позиције			Перпера	пр
Глава XXXVII. Манастир. Духовенство					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
176	1-7	Плата особља	17.248		
177	1-4	Плата цркв. шјеваца, чувара горе и црквењака	6.038		
178	1	Додаци	1.000		
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ					
179	1	Поправка манастира и манастирских цркава	12.000		
180	1-6	Разни расходи	5.138		
Свега Гл. XXXVII. Парт. 176—180				41.424	
Гл. XXXVIII. — Парохијско свештенство у епархији Митрополитској и Захумско-Рашкој.					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
181	1	Плата особља	131.500		
182	1-3	Додаци	13.400		
183	1	На покриће трошкова око замјењивања умрлих свештеника, комисијских прегледа и др.	3.000		
Свега Гл. XXXVIII. Парт. 181—183				147.900	
Глава XXXIX. — Храмови неправославних вјероисповијести					
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ					
184	1-6	Плата особља	26.340		
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ					
185	1-2	Канцеларијски трошкови	224.60		
Свега Гл. XXXIX. Парт. 184—185				26.564	60
Рекапитулација					
Глава XXXII. — Министарство				69.810	
Просвјета					
Глава XXXIII. — Гимназије и богосл. учит. школа				99.120	
XXXIV. — Народне школе				185.870	86
XXXV. — Народна библиотека и музеј				3.090	
Црква					
Глава XXXVI. — Духовни Суд — Консисторије				42.460	
XXXVII. — Манастир. духовенство				41.424	
XXXVIII. — Парохијско свештенство				147.900	
XXXIX. — Храмови неправослав. вјероисп.				26.564	60
Свега Раздио VII.				616.239	46

VIII-ми Раздио. — Буџетски Резервни кредити

Глава XL. Буџетски резервни кредити					
186	1	Кредит за недовољно предвиђене расходе	25.000		
187	1	Ванредне државне потребе	10.000		
188	1	Кредит за непредвиђене ситне издатке	5.000		
Свега Гл. XL. Парт. 186—188.				40.000	
Рекапитулација					
Глава XL. — Буџетски резервни кредити				40.000	
Свега Раздио VIII.				40.000	

Упоредни преглед државних прихода и расхода ОДОБРЕНИХ ЗА 1912. ГОДИНУ

Раздио	ПРИХОДИ	УСВОЈЕНА ПРОЦЈЕНА		Раздио	РАСХОДИ	ОДОБРЕНИ КРЕДИТИ	
		Перпера	пара			Перпера	пара
I	Порези	3.124.000	—	I	Врховна Државна Управа	1.060.163	87
II	Државна привреда	646.000	—	II	Министарство Унутрашњих Дјела:		
					А. Управно Одјељење	318.701	—
					Б. Пошт.-телегр. Одјељење	359.996	—
					В. Санитетско Одјељење	160.139	60
					Г. Привредно Одјељење	96.300	—
III	Разни приходи	253.000	—			935.136	60
				III	Министарство Иностранних Дјела:	168.459	61
				IV	Министарство Правде:	316.840	—
				V	Министарство Финансија и Грађевина:		
					Финансије	535.400	46
					Одјељ. за Грађ. и Саобр.	90.760	—
						626.160	46
				VI	Министарство Војно:	260.000	—
				VII	Министарство Просвјете и Црквених Послова:		
					Просвјета	357.890	86
					Црква	258.348	60
						616.239	46
				VIII	Буџетски резервни кредити	40.000	—
	Укупно прихода	4.023.000	—		Укупно расхода	4.023.000	—

ПРИХОДИ: Четири милиона двадесет три хиљаде перпера.

Цетиње, 16. децембра 1911. године.

Народна Скупштина сазвана у редовни сазив за 1911. годину, а на IX. редовном састанку, држаном 16. децембра 1911. г., изгласала је и ријешила је овај општи дио државног буџета за 1912. годину.

Цетиње, 16. децембра 1911. године.

Секретар,
Сава Драговић с. р.

РАСХОДИ: Четири милиона двадесет три хиљаде перпера.

Извјестиоци Финансијског Одбора:

Блажо Анђелић с. р. Сава Кривокапић с. р.

(М. П.)

Предсједник

Краљ. Црногорске Народне Скупштине,
Јован С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скуп-
штина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН О ТРГОВИНИ И ПЛОВИДБИ

ИЗМЕЂУ

КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ И КРАЉЕВИНЕ РУМУНИЈЕ

Његово Величанство Краљ и Гос-
подар Црне Горе и Његово Вели-
чанство Краљ Румуније, задахнути
жељом, да развију трговачке од-
носе између обије државе, одлучили
су да закључе трговински и пловид-
бени уговор и наименовали су у ту
сврху Својим Пуномоћницима, и то:

Његово Величанство Краљ и Гос-
подар Црне Горе: Господина Фи-
липа Јерговића, Свога Министра
Финансија и Грађевина;

Његово Величанство Краљ Ру-
муније: Господина Титус Мајореско,
Свог Министра Државног Секрета-
ра Министарства Иностранних Дјела;

Који пошто су своја пуномоћја
измијенили и нашли за уредна, уго-
ворили су шљедеће одредбе:

Члан I.

Обије Високе уговарајуће стран-
ке обавезују се, да усвоје за осно-
вицу својих трговачких одношаја
систем узајамног поступка народа
највише повлашћеног, разумијева-
јући у томе царинске таксе за увоз
и извоз, царинске формалности,
транзитне, товарне и остале таксе,
а тако и примање и поступање са
поданицима и бродовима једне зем-
ље на земљишту друге.

Члан II.

Не сматрају се да одступају од
одредаба овог уговора:

Повластице, које су сада дате
или које би се могле доцније дати
другим пограничним државама ради
олакшице мјесне трговине.

Члан III.

Овај ће се уговор ратификова-
ти и ратификације измијенили што
прије буде могуће.

Он ће ступити на снагу после
размјене ратификација и вриједиће
до истека једне године од дана,
кад га откаже једна или друга од
Високих страна уговорница.

За истинитост овога Пуномоћ-
ници обију страна потписали су овај
Уговор и ставили своје печате.

Састављено у два оригинална
примјерка:

на Цетињу, 29. Августа 1911.
и у Букурешту, 24. Септембра 1911.
(М. П.) (М. П.)
Т. Мајореско с. р. Ф. Јерговић, с. р.

à Cettigné le 29. Août 1911.
et à Bucarest le 24. Septembre 1911.
(L. S.) (L. S.)
T. Maioresco m. r. Ph. Yérgovitch m. r.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија и Грађевина, да овај
закон обнародује и свима Нашим Министрима, да се о извршењу
његовом, колико се кога тиче, старају; властима пак заповиједамо
да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Цетиње, 20. децембра 1911.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете
и Црквених Послова,
М. Дожић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Д-р Л. Томановић с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
Марко Букановић с. р.
Министар Војни,
Бригадир сердар Ј. Вукотић с. р.
Министар Правде,
заступник Министра Просвјете
и Црквених Послова,
М. Дожић с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.
Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

проглашујемо и објављујемо свима и
свакоме, да је Народна Скупштина ри-
јешила и да смо Ми потврдили и по-
тврђујемо:

ЗАКОН

О

накнадним буџетским кредитима
У 1911. ГОДИНИ

Члан 1.

У допуну буџета за 1911. годину одо-
бравају се накнадни кредити у суми од
перпера 214.612-49 (двје стотине четр-
наест хиљада шест стотина дванајест и
49 пара и то:

на партију	3.	перпера	10.500—
" "	4.	"	8 000—
" "	5.	"	3 500—
" "	8.	"	1 500—
" "	9.	"	1 000—
" "	12.	"	2 500—
" "	23.	"	200—
" "	29.	"	800—
" "	30.	"	800—
" "	31.	"	1 000—
" "	32.	"	6 000—
" "	45.	"	180—
" "	47.	"	4 000—
" "	48.	"	3 000—
" "	50.	"	8 000—
" "	51.	"	41 000—
" "	67.	"	500—
" "	79.	"	1 000—
" "	81.	"	3 500—
" "	87.	"	11 798 51
" "	100.	"	2 530—
" "	113.	"	2 000—
" "	114.	"	9 000—
" "	117.	"	17 100—
" "	121.	"	2 250—
" "	123.	"	58 69
" "	127.	"	5 200—
" "	131.	"	4 000—
" "	137.	"	16 784 56
" "	138.	"	3 500—
" "	142.	"	2 000—
" "	151.	"	5 285 60
" "	156.	"	10 000—
" "	160.	"	700—
" "	162.	"	3 000—
" "	164.	"	5 000—
" "	174.	"	12 425 13
" "	189.	"	5 000—

Члан 2.

Овлашћује се Министар Финансија и
Грађевина да ове одобрене кредите ис-
плати из државне готовине и учињени
издатак покаже у Завршном Рачуну за
1911. годину.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ
Господар потпише.

Препоручујемо свима Нашим Мини-
стрима, да овај закон обнародују и о
извршењу се његову старају, властима
заповиједамо, да по њему поступају, а
свима и свакоме, да му се покоравају.

Цетиње, 29. децембра 1911. год.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете
и Црквених Послова,
Мило Дожић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

Министар Војни,
Бригадир, сердар Ј. Вукотић с. р.

Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете и
Црквених Послова,
М. Дожић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Иностра-
них Дјела ријешили смо и рјешавамо:
да се Стево М. Калуђеровић, секретар
друге класе Министарства Иностранних
Дјела, разријеши од досадашње дужно-
сти и стави на расположење Краљ. Владе
Наш Министар Иностранних Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 31. децембра 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Ино-
страних Дјела ријешили смо и рјешавамо:
да се капетан Ђуро Врбица, политички
погранични комесар на Ђеушима, услед
буџетске немогућности, разријеши од до-
садашње дужности и стави на распола-
жење Краљ. Владе

Наш Министар Иностранних Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 31. децембра 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Ино-
страних Дјела ријешили смо и рјешавамо:
да се Нико Јовићевић, в. д. политич-
ког пограничног комесара у Улцињу, на
основу чл. 49. закона о чиновницима гра-
ђанског реда, отпусти из државне службе
услед буџетске немогућности.

Наш Министар Иностранних Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 31. децембра 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Иностра-
них Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се командир Вуле Кнежевић, в. д.
политичког пограничног комесара у Жа-
блаку, услед буџетске немогућности раз-
ријеши од досадашње дужности.

Наш Министар Иностранних Дјела нека
изврши овај указ.

Цетиње, 31. децембра 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Иностра-
них Дјела ријешили смо и рјешавамо:
да се Новица Ј. Николић, в. д. поли-
тичког пограничног комесара у Пилатов-
цима, услед буџетске немогућности, а
на основу чл. 45. закона о чиновницима
грађанског реда стави у стање покоја
с пенсијом, која му по годинама службе
припада.

Наш Министар Иностранних Дјела и
Наш Министар Финансија и Грађевина
нека изврше овај указ.

Цетиње, 31. децембра 1911. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Иностранних Дјела,

Д. Греговић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

РАСПИС

свима државним и општинским властима

Закон о таксама од 22. децембра 1911.
године ступа у живот 1. јануара 1912.
године. Чланом 36. овога закона тачно
је одређено, ко је, било у приватном са-
обраћају било у пословима, који се код
власти покрећу, дужан платити таксу и
како се иста плаћа; а члан 37. истог
закона чини одговорним за наплату так-
се, осим лица у чијем се интересу посао
покреће или врши, још и чиновнике, који
у свом својству издају исправе и списе
или званично учествују у њиховом са-
стављању.

Даље, према члану 41. овог закона ду-
жан је сваки чиновник, који у званичном
својству примијети какав пријеступ по
закону о таксама, да га одмах пријави
оној власти, која је надлежна да одреди
таксу.

Скрећући пажњу заинтересованих лица
на поменуте законске одредбе, наређу-
јем свима државним и општинским вла-
стима, које одређују и наплаћују таксе,
да строго мотре на све оно што им је
стављено у дужност по закону о таксама
и да настану свом својом снагом, да се
овај закон тачно врши, као и да свакој
могућој злоупотреби стану одмах на пут,
како се тиме не би крњили државни ин-
тереси.

О савјесном испуњавању закона о таксама водиће рачуна не само Главна Државна Контрола, него ћу и сам од времена на вријеме упућивати нарочите изасланике, који ће по одобрењу надлежних Министара прегледати архиве појединих надлештава и увјеравати се, да ли власти врше тачно одредбе закона о таксама, да ли су сва акта, подлежна наплати државне таксе, снабђена прописном таксом, и да ли је ова правилно поништена по постојећим наређењима о томе. И гдје год се приликом ових прегледа буде примјетила каква неправилност, она неће остати без посљедица, јер ће се према кривцима неминуовно поступити по члану 39. и 40. овога закона.

Саопштавајући наведено свима државним и општинским властима, препоручујем старјешинама појединих надлештава, да са овим расписом упознају подручно чиновништво и воде најозбиљнију бригу о његову извршењу.

Број 14400.

Цетиње, 28. децембра 1911. г.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић.

ПРАВИЛНИК

за вожњу дилижанским колима на линији Бар—Улцињ

На основу чл. 11. закона о Краљевској Влади прописује се овај правилник за вожњу дилижансом на линији Бар—Улцињ.

Члан 1.

На линији колског пута између Бара и Улциња поштанско-телеграфско одјељење Краљ. министарства унутрашњих дјела увело је редовну вожњу дилижанским колима.

Члан 2.

Свака дилижанса има унутра 4, а поред поштиљона 1 мјесто за путнике.

Члан 3.

Подвознице се могу купити само у поштанским станицама: Бару, Ст. Бару и Улцињу, и једино оне имају право да их продају. Подвозница потврђује, да је путник платио подвозну таксу, те стога само она даје путнику право на вожњу у дилижанси.

Члан 4.

Подвознице за поједине вожње продају се на избор оном ко прије дође да купи. — За линије Бар, Ст. Бар и Улцињ подвознице се могу купити највише 48 сати унапријед, а за вожњу од Бара до Ст. Бара на 1 сат прије поласка дилижансе. Мјесто се може и телеграфским путем наручити, ако се и новац истовремено пошље.

Члан 5.

Сваки путник мора одмах исплатити подвозницу за наручено мјесто.

Члан 6.

Подвозна је такса за једног путника: од Бара до Ст. Бара или обратно пер. 0.65 „ Ст. Бара до Улциња „ „ 4.— „ Бара „ „ „ 4.—

Дјеца испод 4 године не плаћају ништа за вожњу, али их одрасле особе морају пратити и на скуту држати.

Члан 7.

Ако се путник не користи подвозницом за вожњу, за коју је купио, подвозница му губи сваку вриједност, а он нема право на повраћај новца који је исплатио.

Члан 8.

Не смију се возити дилижансом: 1) тешко болесне особе; 2) особе које болују од какве приљепљиве болести; 3) особе за које се примјети да су се прекомјере напиле; 4) дјеца испод 7 година без пратње одраслих; и 5) лица, која се тако понашају, да би довела у опасност личну сигурност других путника или би вријеђала правила пристojности, или би уопште била настљивог или противзаконитог владања.

Под 3 и 5 назначена лица поштиљон је дужан одбити, односно на путу скинути, а дотични нема право захтијевати да му се врати новац за подвозницу. Таквом позиву поштиљоновог дотични се има безусловне покорити, ако то захтијевају остали путници.

Ако ко, макар и с допуштењем поштиљоновим, без подвознице уђе у кола, то ће се сматрати као пријевара и дотични путник биће кажњен по кривичном законнику.

Члан 9.

Сваки путник има право да понесе са собом до 20 килограма пртљага, од којих десет килограма бесплатно.

Путници имају дати пртљаг на пошту да се измјери. Који никаквог пртљага не носе не смију своје право на 10 кгр. слободног пртљага другом коме уступити. Који противно овоме јустуне, одузеће им се право на вожњу и на повраћај новца за подвозницу.

За пртљаг преко 10 кгр. наплаћује се подвозна такса на сваки килограм или разломак 1 килограм, један од сто подвозне цијене.

Члан 10.

Путници су дужни свој пртљаг смјестити под клупу, ако за то нема другог мјеста.

Члан 11.

Сваки путник, који је исплатио таксу за пртљаг, добија од поштанског чиновника признаницу коју пред полазак има показати поштиљону. По доласку признаница се предаје поштиљону.

Члан 12.

Ни поштајско-телеграфско одјељење министарства унутрашњих дјела ни закупа, ни нгози поштиљони не одговарају за квр и губитак путничког пртљага, јер се поштиљон при путу никако не може бринути о чему другом осим о вожњи. Сваки путник треба да се сам о својем пртљагу брине.

Члан 13.

ВОЗНИ РЕД

од 1. маја до 1. септембра:

Полазак	Долазак
Бар у 6. с. изјутра	Ст. Бару 6.30 изјутра
Ст. Бар „ 6.40 „	Улцињ „ 12.30 по подне
Улцињ „ 4.— „	Ст. Бар „ 8.20 пр. подне
Ст. Бар „ 8.30 „	Бар „ 8.50 „

није видјела ту слику, коју многи држе за најљепшу од свијех осам. — Њ. Кр. В. Књагиња Нашљедникова стајаше у средини поронице у бијелом вилинском руху и држаше лавор вилинац, којим крунисаше јесника. Пјесник бјеше Њ. Кр. В. Књаз Гетар Сједио је на кршу и замишљено гледао у даљину; утонуо у заносне мисли, он и не опажаше крај себе дивну вилинску појаву; његове очи блудиле пут Скадарског Језера. У публици бјеше настја тајан. Лик Књаза Петра, који се хитично бијаше тако маскирао, да наличае свом Узвишеном Оцу, очарао је све присутне; нарочито пак бијаху дирнути они, који познаваху Господара у младости... Наисвечанији пак тренутак бјеше, кад у нијемој тишини одјекнуше звуци гласовира и зачу се милозвучни глас Њ. Кр. В. Књагиње Наталије, која пјеваше стихове из Господарева пјесме „Пјесник и Виле“: „Тад ми очи засузише. Ухвати ме мрак и тама, Трже из њих бистра вода, Ка' с извора да је сама; У два млака к земљи пада, Међу горе те се стаче Док Језеро Скадарско се, Од тих мојих суза заче!“.....

Најсјенија бјеше друга слика: „Гуслар“. Насјајана и највреднија. Гуслар бјеше тако вјешто маскиран, да ће многи од гледалаца тек одавде дознати, да тај сједи старац бијаше млађани поручник г. Митар М. Појовић. Око њега се окупила домаћа чељад црногорске гларске куће: наред себе умјетничка декорација ове слике је заслуга нашега одличнога сликара г. професора Новосела) а на ниској столици сједи домаћица, главно лице слике (Њ.

од 1. септембра до 1. маја.

Бар у 7. с. пр. под.	Ст. Бар у 7.30 пр. подне
Ст. Бар „ 7.40 „	Улцињ „ 1.30 по
Улцињ „ 11.— „	Ст. Бар „ 3.30 „
Ст. Бар „ 3.30 „	по „ Бар „ 4.20 „

Дилижансе смију само испред станица полазити и пред њима се устављати. Само у случајевима невоље или оправдане потребе смију се кола подаље између станица заустављати.

Пред станицама и пред хановима не смије стојати дуже времена но што то захтијева рад око поште или одмор коња. Вријеме одмора одредиће се пакнадно и саопштити посредујућим станицама.

Поштанске поштиљке на прузи Бар — Улцињ не смију бити теже од 200 кгр.

Члан 14.

Који су путници не нађу тачно пред полазак, као и они на које се односе одредбе чл. 8. губе право вожње. Мало пред полазак поштиљон даје знак трубом.

Члан 15.

Обзиром на природу његове службе, поштиљон је поштански званичник и подлежи законима земаљским и прописима службеним.

Члан 16.

При вршењу службене дужности, поштиљон се мора тачно придржавати прописа овог правилника, а путници се имају наспрам њега пристojно понашати.

Члан 17.

Путник заузима у колима мјесто које му је на подвозници означено; због тога свако мјесто у дилижанси има свој број. Путници могу мјеста измијенити, ако се међусобно споразумију.

Члан 18.

Ни за вријеме вожње ни на станицама није допуштено нудити поштиљону шпиритозна пића.

Члан 19.

Забрањује се путницима у дилижанси уводити псе.

Члан 20.

Забрањује се путницима пљувати у колима на под.

Члан 21.

Ко би имао да се жали против поштиљона или вожње, треба да поднесе жалбу управнику станице, а овоме је дужност одмах испитати друге сапутнике као свједоке.

Члан 22.

Квар проузрокован на колима за вријеме вожње, мора поштиљон пријавити управнику прве поштанске станице и навести колико је, а управник ће, по процени, штету доставити закупцу да је поправи.

Штете, које би путници или друге особе намерно нанијели поштиљон има пријавити управнику станице, а овај најближој полицијској власти, која ће кривце по закону узети на одговорност.

Члан 23.

Ако се дилижанса у путу поквари, или ако се вожња прекине услед непредвиђених околности путници немају никаква права на накнаду штете. Закупац је дужан одмах послати резервна кола, а оштећена одмах поправити.

Кр. В. Књагињица Ксенија, у пресјајно богатом народном одјелу); забављена је око каве која се кува на ниском огњишту; она руком додаје свом сусједу жар да припали цигару; сусјед јој је кршан црногорски војник (г. официр Рако Ђурковић) До гуслара сједи лијепа невјеста црногорска с дјететом на крилу (г. ђаца Даубећ, такођер у сјајној црногорској народној пошњи,) а до ње стара Црногорка крај колијевке (Њ. Кр. В. Књагињица Вјера, маскирана тако вјерно, да ју готово нико из публике упознао није) држи немирног дјетића (малог Ђокицу Лазарева) и приморав га да и он пажљиво слуша што гуслар гуди и прича.

Остале споредне особе, дивно допуњавају ову класичну српску сцену: младо девојче (г. ђаца Крилова), кршан војник (г. капетан Врбица), маркантна појава младога главара (г. капетан Љумовић), флегматичан старац (г. Греговић), пажљив слушаца и критичар гуслареве пјесме (г. др. Перезић). Цијела инсценација и режија је одлично успјела, тијем више што ју је иза кулиса пратио гусларском пјесмом добар пјевач (г. поручник Зимовић).

Трећа слика је однијела највиши успјех. Публика је била до суза ганута, и умјетнички утисак ће нам свима остати незабораван: **Херцеговачко робље**... Којем Србину није позната Чермакова слика, она уз коју смо сви одрасли, те нам се још у дјетињству упила у срце као икона српска! Неколико камења казује нам развалину од куће... неког српског огњишта, са којег се породица разбежала.

Члан 24.

Одјељење резервише себи право допунити овај правилник према потреби и стеченом искуству.

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу 1. јануара 1912. године.

П. т. број 14596.

Цетиње, 20. децембра 1911. год.

По наредби Министровој,
начелник,

Ј. Матановић

— Ријешењем господина Министра унутрашњих дјела, од 21. децембра ов. год. бр. 13.361. оглашује се упражњено мјесто контрактуалног физикуса на Андријевици госп. д-ра К. Францескакиса.

Бр. 2729. Из Санитетског Одјељења Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела 28. децембра 1911. год. Цетиње,

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— 19. ов. мјесеца у 11 сати прије подне Његово Величанство Краљ Господар примио је у свечаној аудијенцији изванредног посланика и опуномоћеног министра турске царевине г. А. Рустем Бега, којом приликом је предао своја акредитивна писма. Господина посланика допратио је и отпратио у дворским колима г. командир Јово Бећир, а почасна чета пред Двором одавала је прописане почасте.

— У понедјељак, на други дан Божића, приредила су Њихова Краљевска Височанства Краљевић Нашљедник и Књагиња Нашљедница у свом Двору сјајну забаву, у својој врсти јединствену. Приређене су „живе слике“, у којима су представљачи били сви млађи чланови Узвишене Краљевске Породице и неколико одличних чланова пријестоничкога друштва. Приказано је у свему 8 живих слика, од којих су три из српске прошлости, а осталих пет из чувених дјела свјетске литературе. Двије од приказаних слика пратила је пјевањем Њ. В. Краљ. В. Књагиња Наталија, а двије друге пратио је свирком на гласовиру Њ. Краљ. В. Књаз Мирко. Уз једну је прочитана, умјесто музичке пратње, пригодна пјесма Његова Величанства Краља Господара: Херцеговачко Робље. Увиђајући велику умјетничку вриједност оваких приказа, узвишени Домаћин је позвао у свој Двор врло велик број грађанства, — до 170 особа, — пред којима се приказ слика извео двапут, тј. једанпут пред једном половином а други пут пред другом половином гости-

Два објесна, до зуба оружана лив-дужмана српска, заробила су шесторо нејачи српске — четири женске главе и двоје лудо дјете.

Слика Чермакова је сваком позната, али постанак слике је мало коме познат. Чермак је некада боравио на Цетињу и неке од својих слика је насликао према причању и пјевању Црногораца. Тада му је и Књаз Никола читао неке своје пјесме, па према једној од тих Господаревих пјесам створио је Чермак своју знамениту слику Херцеговачко робље. Пјесма је све до сада остала непозната, и Њ. Величанство Господар ју је тек сад, послје толико година, дао први пут прочитати пред јавношћу.

Кад се растворила завјеса, гледаоци су се осјетили пред српском националном светињом. Као да су сви од камена... стојао је пред нашим очима племенити плујен. У тај мах чуше се и прве ријечи оне пјесме, која је достојна да се уврсти у најбоље производе наше патриотске лирике. Пјесма нам казује, гдје је објесни крвник заробио Српкиње и камо их води; „али ти још не знаш, и не слутиш, зликовче“, довикује се Турчину на крају, „шта ти се спрема на Граховцу!... Са усана вјешта и одушевљена читача, ова пјесма заиста би у стању била српско срце дирнути као молитва.

Ова слика је најдуже трајала: док је год трајало читање пјесме. — Гледаоци су као у храму гледали дивне ликове: на средини стаху двије робинје, невјеста и девојка; једна плаве, друга врне косе, једна оборених очију, а друга управила

ПОДЛИСТАК

Живе Слике

(Tableaux vivants)

у двору Њ. Кр. В. Краљевића Нашљедника

Пошто су претходно одржане неколике пробе — пошљедња проба на сами дан испред представе, — приказане су Живе Слике на други дан Божића пред најодличнијом публиком наше пријестонице. Већ на пробама се видјело да ће приказ имати и *умјетничку* вриједност, те је Узвишени Домаћин дошао на лијепо мисао да позове што већи број гледалаца, да би и они уживали у овако ријеткој и племенитој забави каква се у нашој вароши врло ријетко виђа. Већ у 8 часова све приземне просторије Новог Двора бијаху препуне чланова дипломатског кора, државних великодостојника, чиновништва и грађанства, а међу њима наљепши цвијет нашега женскога свијета. Предвидјело се да ће обје дворнице и ходник бити тјескобан те се удецило да гости гледају приказе у двије групе: прво да једна половина публике улази у дворницу и види слику, затијем да друга половина гледа ту исту слику.

Прва слика: „Пјесник и виле“. — Колико је год пажње било уложено у режију, ипак се режисеру десила мала пометња, те је дао знак да се завјеса дигне за другу половину публике, а та публика још није била ни унишала у дворницу; због тога неспоразума већина их

ју. За вријеме одмора свирала је војна капела, а послје је приказа је гостима приређена сјајна закуска, на којој се провело до поноћи у најживљем говору о приказу. Сви гости су се из Двора разишли у најбољем расположењу, веома задовољени ријетким уживањем у Двору гостољубивих Домаћина.

— Аустро-угарски опуномоћени министар при нашем Двору, господин барон Гизел од Гизилингена, послје подужег одсуства због болести, допутовао је у прошли уторак на своје одређено мјесто.

— Господин Камбон, секретар француског министарства иностраних дјела, стигао је у прошлу сриједу на Цетиње, гдје ће остати у својству отправника послова док се г. Ђ. Гандеракс, опуномоћени министар француске републике при нашем Двору, не буде вратио са подужег одсуства, на које ће се кренути у току идуће седмице.

ЗАПИСНИК

X. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

држане 17. децембра 1911. год.

Председавао: председник,
Јован С. Пламенац

Секретар,
Алекса Чукић

Присутни су били: Министар иностраних дјела г. Душан Греговић, Министар војни г. Јанко Вукотић и Министар правде и заступник Министра правде и црквених послова г. Мило Дожић.

Сједницу је отворио председник Јован С. Пламенац у 3 часа послје подне с напоменом, да записник претходне сједнице није могао бити готов за читање.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Петра Краљевића с Ријеке, Мила С. Јовићевића, Јоша Шћепова Мартиновића, Пера М. Почека сви с Цетиња, Цвијете Б. Лопушине с истог мјеста, Стане Ј. Вујовића с Њива и Софије Чок из Биограда, — које су упућене одбору за молбе и жалбе на проучавање.

Прочитани су 3 указа Његова Величанства Краља Господара, којима је овлашћен Министар унутрашњих дјела, да поднесе Скупштини на ријешење предлоге: да се Марку Булатовићу из Доње Мораче даде у замену за два обећана рала земље перпера 400, а Благоги Вукотићу и Бају Брајовићу по 480 перпера у замену за по четири обећана им рала земље, — који су предлози упућени надлежном одбору на проучавање. Читање указа саслушано је стојећи и пратено бурним: Живио Краљ Господар!

Прочитани су предлози народних посланика: Богдана Перуновића односно Башине Воде; Бећа Влаховића односно пута Колашин—Јеловица; Шака Филиповића по жалби Јока Н. Ђурановића из Доброског Села; Милете Гаранића по молби Новице Новићића с Цетиња; Михаила Јеличића по жалби Јована Лабан; Јована Мемедовића по молби Шула Јау-

ковића из Дробњака; Петра Добрецовића по молби Сима Вукчевића с Цетиња; и Николе Шћепера по молби Маре Мартиновић из Бајица; — који су предлози упућени одбору за предлоге посланика.

Прочитано је питање посланика Шака Филиповића упућено на Министра финансија о примању и анализи соли.

Прочитано је писмо Министра иностраних дјела г. Душана Греговића о одговору на интерпелацију посланика Петра Војводића односно канализације ријеке Бојане.

Председник Јован С. Пламенац прочитао је нарт депеше упућене Његовом Краљевском Височанству Престолонаследника Данила приликом честитања Његова Имендана, као и одговор Његова на ту честитку, који је Скупштина саслушала стојећи и одавала се бурним: Живио Престолонаследник Данило!

Прије прелаза на дневни ред, узео је ријеч Лабуд Гојнић, који је указао на незаконито гласање завршног рачуна, ријешеног на претходној сједници, јер није гласан по партијама и позицијама.

Председник Јован С. Пламенац одбија Гојнићеве примједбе, тврдећи, да је завршни рачун изгласан по прописима законским.

Пријешло се на дневни ред: претрес предлога закона о измјени тач. 2. чл 41. закона о поступку судском у кривичним дјелима.

Извјестилац Небо Михаиловић прочитао је извјештај одборски, којим је предлог у свему примљен.

Министар правде Мило Дожић у свом начелном говору изнио је као мотив за доношење овог предлога то, што се њиме доводи извјесни пропис законски у сагласност с прописима чл. 153. Устава земаљског.

Саво Вулетућ признаје потребу ове мале измјене, али налази да би требало учинити и других већих измјена и допуна у закону о кривичном судском поступку, те није за овакав начин мијењања и допуњавања закона.

Лабуд Гојнић указао је на хитање доношења закона код нас, што је велика погрешка, јер ни у земљама, гдје је много више правника, гдје је контингент судски дошао до савршенства, не мијењају законе тако лако и тако брзо. Затим је ставио своје примједбе на начин доношења закона уопште, препоручујући Влади консултацију спремних људи при нацртима појединих предлога законских.

И Раде Радовић такође је ставио своје примједбе на хитање у доношењу закона код нас, као и уопште о њиховој примјени; а Министар правде Мило Дожић одговорио је на извјесне примједбе предговорника, послје чега се приступило начелном гласању, на ком је предлог примљен једногласно са 55 гласова, као и на коначном гласању послје посебног претреса.

Тиме је исцрпљен заказани дневни ред, па је председник Јован Пламенац сједницу закључио у 5½, у вече, а другу је казао за сјутра у 3 часа послје подне с дневним редом:

1) претрес извјештаја анкетног одбора за извјештаје изборних неправилности у капетанијама: љешанској, зетској, братоножијској и липовској;

2) претрес извјештаја одбора за молбе и жалбе.

Секретар, Председник,
Алекса П. Чукић, Јован С. Пламенац

гешки поглед негдје у даљину, у коју заман гледа, јер као да знаде да јој ни оданде неће доћи спас. Обје појаве су постигле — то је готово једнодушно мишљење свеколике публике — понајвећи успјех (Њ. Краљ. В. Књагиња Нашљедниковица и Књагиња Вјера). Поред њих се збила у групу остала чељад, која врло лијепо пристајаше уз обје главне особе (госпођа Мијушковићка и Перазићка, и госпођице Крилова и мала Динка Мијушковићева). Од најзанимљивијих мушких особа цијелога вечера био је љути башибозук ове слике, господар робља херцеговачког (г. поручик В. Зимоњић), он је — рецимо једном ријечу: надмашио сликара Чермака; његова је појава, одјело и држање било лепше него што је сликар замислио и насликао на слици!

Четврта жива слика приказала је једну сцену из Гетова Фауста: млади Фауст нуди ружу Грети, а она, пуна стида, оборених очију, крши прсте и готово не смије да прими понуђени цвијетак. То је онај тренутак у трагедији кад му она говори: „Знам лијепо да моје просте ријечи не могу занимати тако дична и паметна господина“, а он њој: „Једна једина ријеч, један једини поглед ока твога занимљивији су него сва мудрост овога свијета“... Пуна дјевојачке љежности, појава Грете и симпатичнога Фауста (Г-ђица Даубнеј и г. Врбича, обоје у дивном одјелу, које је изведено строго у стилу, какав је на најбољим њемачким позорницама) начинили су на гледаоце врло одличан утисак. Исто тако и демон Фаустов Мефис-

тофел са удовицом Маргом, који, наилазећи иза ђбуна, ступају пред залубљени пар. Марта (г-ђа Перазићка, уврло добро погођеном костимом Средњега Вијека), тако је занесена ласкавим ријечима Мефистофеловим, да и не опажа оно двоје младих; а он, сатана с роговама, пренеражен је застао и стиска зубе од пуне пакости (г. д-р Перазић, у одличном костиму и маски). — Приказ је својом познатом виртуоском свирком пропратио Њ. Кр. В. Књаз Мирко.

Пету слику је било понајтеже успјешно извести; понајтеже зато, јер је најједноставнија, и што је приказу само двије особе: „Ромео и Јулија“. Међутим, многи од најмјеравнијих познавалаца баш су овом сликом највећма били очарани. — Други чин, друга сцена знамените Шекспирове трагедије, Капулетов врт. Поноћ, мјесечина. Ромео је кришом дошао у врт највећем непријатељу свога дома, Капулету, не би ли кроз прозор угледао бајну Јулијету. Заслијеђен младичком љубављу, понио је гитару и фино, тихо почео кроз поноћну тишину ударати у златне жице... Јулија пак — њено анђелско срце је такође већ рањено за навјеки... — излази на балкон да ноћном хладовином освјежи своју узаврелу крв. Кад ју Ромео угледа, почињу са његових усана тећи они заносни љубавни стихови Шекспирови, каквих је мало који pjesник исцрпао. Ромео је играо Његово Кр. Височанство Краљевић Нашљедник, Јулију Њ. Кр. В. Књагиња Нашљедниковица, а сходну оперску арију отпјевала је својим умилним пјевањем Њ. Кр. В.

ЗАПИСНИК XI. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ држане 18. децембра 1911. год.

Председавао: председник,

Јован Пламенац.

Секретар,

Сава Драговић.

Присутни су били: Министар унутрашњих дјела г. Марко Ђукановић, Министар правде и заступник министра правде и црквених послова г. Мило Дожић, Министар војни г. Јанко Вукотић и Министар иностраних дјела г. Душан Греговић.

Прочитани су записници VIII. и IX. редовне сједнице и примљени су с примједбом Лабуда Гојнића, да буду у будуће опширније вођени.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Драгутина Јоксиминовића с Цетиња, Госцаве Р. Абрамовића из Никшића, Крста М. Марковића из Колашина, Јована Авдаловића из Никшића, Јања Цудовића с друштвом из Велике, Луке П. Шћепчевића из Подгора и Марка Н. Лопичића с Цетиња, — које су упућене одбору за молбе и жалбе на проучавање.

Прочитани су предлози народних посланика: Радула Стаматовића, Михаила Јелића, Тодора Лекића и Милете Гаранића односно грађења колског пута Андријевица—Пепићи; Јока Гојнића односно доношења закона о државним, општинским и племенским путевима; Саве Драговића, Риста Рашовића, Николе Булатовића и Бећа Влаховића о грађењу моста на ријци Морачи код манастира Морачког; и Миласави Шаковића по молби Велике П. Ивановића, као и по молби Велике Т. Вуковића, — који су упућени одбору за предлоге посланичке на проучавање.

Прочитано је питање посланика Вукашина Божовића упућеног на Министра финансија о набавци државног жита, као и питање посланика Петра Војводића упућеног на Министра унутрашњих дјела о затвору Пера Боховића и Илије Клисића оба из Лимља, — која су упућена дотичним Министрима ради одговора.

Најзад прочитано је писмо Министра иностраних дјела, да ће на питање Зарије Вуковића и другога, односно Велике Ливада око Мокре, одговорити 21. овог мјесца.

Прије прелаза на дневни ред Саво Вулетућ тражи, да се Владизјасни о заузимању за устолочење метрополита призренског Гаврила Дожића.

Министар иностраних дјела Душан Греговић изјављује, да се Влада одиста узела за то питање, али ради експликације саме ствари тражи тајну сједницу.

Председник Јован Пламенац претворио је јавну сједницу у тајну, послје које је опет отворио у јавну сједницу, гдје је Саво Вулетућ изјавио, да је задовољан министровим одговором.

Пријешло се на 1. тачку дневног реда: претрес извјештаја анкетног одбора за извјештаје изборних неправилности у капетанијама: љешанској, зетској, братоножијској и липовској.

За капетанију зетску анкетни одбор предлаже, да се избор Сава Вулетућа оснажи као правилан, што је и Скупштина једногласно усвојила без дебате.

Што се тиче изборних неправилности у истој капетанији зетској, ко и љешан-

ској, Скупштина је такође усвојила одборски предлог, да се кривци са дотичним списима предаду надлежним обласним судовима на суђење ради наплате анкетних трошкова.

Извјестилац Новица Николић прочитао је извјештај анкетни о изборним неправилностима у капетанији липовској, у ком се оставља Народној Скупштини, да она по свом нахођењу донесе одлуку по томе избору.

Јанко Тошковић прије, но што би почео говорити о самом избору, моли, да се прочита записник бирачког одбора.

Члан анкетног одбора Радула Стаматовић противи се читању тога записника, пошто исти није састављен на дан избора, него доцније.

Јанко Тошковић, захтијевајући поново читање тога записника, наводи, да исти није састављен на дан избора за то, што је тек послје четврте наредбе министрове бирачком одбору уступљена канцеларија за рад.

Услед овог његовог тврђења наступило је објашњење између Тошковића и Миристра унутрашњих дјела Марка Ђукановића, који побја то његово тврђење изводећи, да је одмах према првој жалби издао потребну наредбу, да се бирачком одбору уступи канцеларија за рад.

Посланици: Саво Вулетућ, Блажо Анђелић и Вукашин Божовић наводе, да анкетни одбор није правилно поступио што није пред Скупштину изнио формулисани закључак о оснижењу или поништењу мандата Тошковићева, на што им је одговорио Лабуд Гојнић бранећи рад анкетног одбора, коме по његовом мишљењу, није дужност, да доноси одлуке, него само да ислеђује.

Исто тако и председник Јован Пламенац заступао је мишљење анкетног одбора у погледу доношења одлуке, а Живко Драговић налази, да је анкетни одбор требао поднијети свој предлог.

За овим је председник Јован Пламенац ставио Скупштини на гласање оснажење мандата Тошковићева, што је Скупштина једногласно усвојила.

Послије тога је извјестилац Новица Николић прочитао извјештај анкетног одбора о изборним неправилностима у капетанији братоножијској, који је извјештај Скупштина примила без дебате.

Иза тога је председник Јован Пламенац дао 10 минута одмора.

Послије одмора пријешло се на 2. тачку дневног реда: претрес извјештаја одбора за молбе и жалбе.

По прегледу одборском Скупштина без дебате одбија, као неумјесне и неналожно поднесене (чл. 100. тач. 1. пословника), ове молбе и жалбе: Тома Јовановића, Росе Милачића, Јока Ровића, Радивоја Лакићевића, Миленка Јокића, Пера К. Поповића, Арса Дедовића, Мата Ормана, Риста Прелевића с друштвом, Мила Поповића, Мила Тодоровића, Радја Бјелаковића и Луке Поповића.

Молбу Макиће, удовице Николе Ђ. Радуловића, официра народне војске с Новог Села, за коју је одбор мишљења, да се преко ње пријеђе на дневни ред (чл. 103. т. 1. пословника), издвојио је за посебан претрес посланик Саво Вулетућ.

Лабуд Гојнић је мишљења, да одбор за молбе и жалбе у свом извјештају истакне и изводе из извјештаја појединих министара како би Скупштина могла схватити у чему је ствар.

пристала уз своју господарку како одјелом тако и држањем.

Седма слика, — опет крајња противност претходној: Сан Јаковљев. Сан младићски, небеса, рајске љествине, анђели... Јаков (Њ. К. В. Књаз Петар) спава на земљи и снива да се отворило небо, а с неба силазе анђели. Слика пуна дјетињске невиности, бајне поезије, — као што и јесу снови младићски. Звуци хармонума, пуни религиозне свечаности — свирао је Њ. К. В. Књаз Мирко — допринијели су да је ова слика потпуно успјела.

Последња, осма, слика бјеше сцена из чувене Офенбахове опере Хофманове приче. Најраскошнија сценерија и најљепша музика је остављена за потоњу тачку. Догађа се у Венецији: отмена сињорија излази из богаташке палате и силази у чамац; кроз велику канију се види дивна варош, „царица јадранска“ (Марков трг и Canale Grande, насликани мајсторском руком нашега Новосела) а иза позорнице се чује она заносна пјесма Баркарола.

Какав контраст, када смо из сјајне палате Краљевићеве, послје оних сцена и музике, послје оне гостољубивости и љубазности домаћинске, изишли у скромне улице наше вароши и разишли по својим становима! Како је сваки гледалац благодаран за ту праву књажевску гозбу, каквом се ни многе веће вароши, но што је наше Цетиње, не могу подицити.

Зарија Вуковић, члан одбора за молбе и жалбе, вели, да ту постоји дотични акт министров, па, ако је Скупштина вољна, нек се исти прочита.

Предсједник *Јован Пламенац* мисли, да је гледиште Гојнићево неправилно.

Сава Вулетих, на чији је предлог прочитана молба Макице Радуловића и дотични акт министров, налази, да је одборско мишљење несмишљено, те је зато, да се ова молба упути надлежном министру на извршење.

Живко Драговић, изјављује, да је питање о пенсијама војних чиновника регулисано законом, те је за то, да се ова молба као умјесна упути дотичном министру, да јој пенсију обрачуна.

Сава Кривокајић, указује на извјештај комисије за регулисање пенсија, који треба сачекати на рјешавати о овој и сличним молбама.

Министар војни бригадир *Јанко Вукотић*, са ким се слаже Министар правде и заступник министра просвјете и црквених послова *Мило Дожић*, тражи, да му се ова молба, на основу става 3. чл. 102. пословника, даде кратки рок ради одговора на исту, пошто дотично извјешће није давао он, но његов претходник.

Скупштина је ријешила, да се молба Макице Радуловића упути Министру војном на надлежи извјештај и поступак.

За молбе пак Видака Пејовића, Пера Поповића и Стане Божовића ријешено је, да се одбију као што је и одбор предложио.

Даље, одбор је предложио, а Скупштина прихватила: да се Саву Стругару уважи у године државне службе вријеме од 17. маја 1894. до 1. маја 1897. г., а тако исто да и Ковилики Петровића и Цвјетки Милетића уважи у године службе вријеме проведено у својству учитељица Дјечијег Сада, као и Косту Костићу вријеме проведено у својству наставника српских гимназија у Турској; — свима с тим, да сви накнадно унесу у пензион фонд 5% својих плата.

Тиме је исцрпљен дневни ред, те је сједница закључена у 7½ часова у вече, а идућа ће се накнадно заказати.

Секретар, Предсједник,
Сава Драговић. Јован С. Пламенац.

ЗАПИСНИК

XII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЈЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

држане 21. децембра 1911. год.

председавао: предсједник,

Јован Пламенац.

Секретар,

Алекса Чукић.

Присутни су били сва господа министри осим Министра финансије.

Предсједник је отворио сједницу у 3 часа послје подне.

Прочитан је и примљен записник X. редовне сједнице.

Прочитане су молбе и жалбе у изводу Јована Реџића, Вучића Поповића, Петра Борићића с друштвом и Ивана Чукића. Молбу Јована Реџића узео је за свој приједлог посланик Бећо Влаховић, а молбу Стана Ђетковаћа узео је за свој приједлог посланик Шако Раичевић.

Прочитана је телеграфска молба Милете Булатовића и Перише Машковића, коју је узео за свој приједлог посланик Сава Драговић.

Прочитан је указ Њ. В. Краља Господара, којим се овлашћује Министар финансија, да може поднијети Скупштини приједлог, да се барјактару Боку Маркову Брајовићу из Бјелопавлића даде доживотно помоћ од 200 перпера годишње.

Скупштина је указ саслушала стојећи и његово читање пропратила узвицима: Живио Господар!

Прочитан је приједлог посланика *Стева Пророковића* о путу, који би везао Ловћен са Његушицама;

приједлог посланика *Ђура Вучинића* и *Вукашина Божовића* о градњи пута к Манастиру Ђелији;

приједлог посланика *Вукашина Божовића* и *Ђура Вучинића* о путу с моста пиперског уз Пипере за планину;

приједлог *Ђура Вучинића* и *Вукашина Божовића* о установљењу телеграфске станице у Спужу;

приједлог *Ђура Вучинића* и *Вукашина Божовића* о довођању воде с Данилограда у Спуж;

приједлог посланика *Јована Мемедовића* о подизању моста на ријеци Комарници;

приједлог посланика *Петра Рамовића* да се ријеше неријешене молбе и посланички приједлози;

приједлог посланика *Бећа Влиховића*, односно молбе Јована Реџића у целини;

приједлог посланика *Шако Раичевића*, односно молбе Стана Ђетковића с друштвом.

Прочитане молбе и жалбе упућене су одбору за молбе и жалбе, а посланички приједлози одбору за посланичке приједлоге.

Прочитана су посланичка питања *Андрије Јовићевића* на министра унутрашњих дјела о укидању лелекања над умрлима;

Сава Вулетих и другова на Министра финансија о помоћи оним крајевима који су пострадали од рђавог рода и колере;

Андрије Јовићевића на Министра финансија и грађевина о колском путу од Каруча до Жабљака;

Ђура Вучинића на Министра унутр. дјела о концесији Анту Дешковићу, инжењеру за подизање хидро-електричне централе на Морачи;

Андрије Јовићевића на Министра унутр. дјела о укидању обичаја да се при укупу умрлога даје пиће.

Прочитане су интерпелације посланика:

Јована Мемедовића на Министра финансија и грађевина о грађењу моста на ријеци Пиви;

Сава Вулетих на предсједника министарства и владу о незаконитој датотј концесији за исушење уличишког језера, Зогаја и земљишта око њега.

Прочитана питања и интерпелације упућене су надлежним министрима на одговор.

Прочитано је саопштење заступника Министра финансија и грађевина начелника *Јована Хајдуковића*, да ће на питање посланика Блажа Анђелића, односно подизања моста на ријеци Тари, и на питање посланика Зарије Вуковића и Алексе Чукића, односно подизања моста на Злоречици и Лиму, и на питање посланика Петра Добрецовића, односно поправке пута од Улцића до Св. Ђорђа, одговорити 22 овог мјесца.

Извршена је закљетка посланика *Сава Вулетих* и *Јанка Тошковића*.

Прије прелаза на дневни ред, посланик *Сава Вулетих* упутио је кратко питање на Предсједника Скупштине, да ли ће Влада одговорити на интерпелације из прошлог сазива. Предсједник Скупштине *Јован Пламенац* одговорио је, да би се то могло учинити само ако би интерпеланти раније своје интерпелације обновили и у овом сазиву.

Услед овога се изродила дебата, у којој је г. *Лабуд Гојнић* доказивао дужност Владе, да мора одговорити на све интерпелације у истом сазиву скупштинском као и на питања.

Предсједник министарства д-р *Томановић* и министар правде *Дожић* одговорили су на примједбе Вулетиха и Гојнића.

Посланик *Јанко Тошковић* говори о избору Рашко-Призренског Митрополита препоручујући Министру иностраних дјела, да се што енергичније заузме за његово устоличење.

Министар иностраних дјела *Греговић* изјављује, да ће поступити у смислу свог говора у тајној сједници.

Посланик *Јован Мемедовић* упућује питање на Предсједништво односно давања дневница посланицима из мјеста, наводећи за примјер посланика Николу Шпадијера.

Предсједник *Јован Пламенац* даје потребно обавјештење по томе питању.

Пријешло се на дневни ред: претрес пројекта законског о ковању новца. — Извјестилац Б. Анђелић, прочита одборски извјештај и експозе Министра финансија о овоме пројекту.

Владин повјереник *Јован Хајдуковић* излаже мотиве за доношење овога закона, као и разлоге са којих држава нема користи од ковања златнога новца, док ковање сребрнога и бронзаног новца доноси држави користи услед појетивавања те робе.

Сава Вулетих, у начелу је за приједлог. Износи штету од нагомилана сребраног и бронзаног новца као што је то било у Црној Гори до ступања у живот монетарне конвенције са Аустро-Угарском.

Послије узајамног обавјештења *Владина повјереника* и *Сава Вулетиха*, Скупштина је са 58 гласова усвојила приједлог закона о ковању новца у начелу.

Прешло се на претрес у појединости, ма, па су чланови 1. 2. 3. и 4. примљени по пројекту, а затим је Скупштина и на коначном гласању усвојила приједлог закона о ковању новца са 60 гласова.

Прешло се на претрес закона о накнадним буџетским кредитима за 1911. г.

На питање *Сава Вулетиха*, владин повјереник дао је објашњење да су ове суме утрошене на основу закона о буџету, а према појављеним потребама, које се моменално јављају свакој држави пошто је немогуће тачно предвидјети потребе државе за једну годину.

Послије говора владина повјереника узео је ријеч *Сава Вулетих* и у свом подужем говору изнио је да је ово трошење вршено противно Уставу и законима земаљским, пошто влада није смјела овакве издатке чинити без одобрења Скупштине. Износи поједине партије, код којих су чињена прекорачења, налазећи да ти издатци нијесу били такви да се нијесу могли раније предвидјети. Задржао се нарочито на прекорачењу партије

на повјерљиве политичке сврхе, износећи штетност рада оних људи који се из ове партије плаћају. Изјављује да ће гласати против овога приједлога.

Предсједник *Јован Пламенац* побија нетачно тврђење *Сава Вулетиха*, износећи да свака држава мора трошити на тајне полицијске сврхе, пошто у свакој држави има елемената, који се тајно боре против државних установа, те је и држава принуђена да се противу њих тајним средствима бори. Исто тако тврди да је нетачан навод *Сава Вулетиха* у погледу исплаћивања дневнице народних посланика и скупштинског персонала, јер је тај рад јаван и подлежи прегледу Главне Државне Контроле.

Јоко Гојнић противан је овом приједлогу законском, нарочито је противан на тајне полицијске сврхе. Пошто је у своме говору увредио посланике, који потпомажу владу, то му је предсједник забранио ријеч.

Сава Вулетих одговара предсједнику, бранећи своје гледиште, па је затим узео ријеч Министар правде и заступник министра просвјете *Мило Дожић*, који је у подужем говору објаснио потребу трошења из појединих партија, које нијесу могле бити предвиђене у довољној суми. Наводи примјер са партијом за издржавање ванбрачне дјеце и са партијом на издржавање осуђеника, гдје је било апсолутно немогуће, услед ванредних прилика и болести колере, предвидјети ону суму, која је била утрошена.

Послије узајамног обавјештења *Сава Вулетиха* и Министра *Дожића*, скупштина је усвојила у начелу приједлог закона о накнадним буџетским кредитима за 1911. годину са 45 против 7 гласова.

Пријешло се на специјални претрес. Члан 1. примљен је по извјештају и додату одборском, а чланови 2. и 3. по приједлогу. На коначном гласању овај приједлог је усвојен са 44 против 8 гласова.

Пријешло се на 3. тачку дневног реда: претрес приједлога законског о ванредном кредиту од 310.000 перпера.

На тражење посланика *Вулетиха*, предсједник министарства др. *Томановић* и посланик *Живко Драговић* дали су потребно обавјештење о потреби овог кредита.

За овим је и у начелу и на коначном гласању овај ванредни кредит са 58 гласова — сви „за“, — овај кредит усвојен.

Предсједник даје 10 минута одмора.

Послије одмора пријешло се на 4. тач. дневног реда: претрес приједлога о ванредном кредиту од 30.000 перпера за сузбијање колере. Пошто је извјестилац *Кривокајић* прочитао извјештај, и овај је приједлог усвојен у начелу и у појединостима без дебате са 59 гласова — сви „за“.

Пријешло се на даљу тачку дневног реда.

Извјестилац *Кривокајић*, прочитао је извјештај о давању помоћи Благоти Вукотићу, Бају Брајовићу и Мирку Булатовићу, који је извјештај Скупштина усвојила без дебате.

Пријешло се на одговор Министра иностраних дјела на интерпелацију В. Петра Војводића о регулацији Бојане и исушењу Скадарског Блата.

Министар иностраних дјела *Греговић*, одбијајући да је Краљ. Влада тражила ма какве економске компензације за гостопримство указаним малимостским установама, излаже ток ових радова, за које се нада да ће споразумним радом бити довршен и у корист и Турске и Црне Горе.

Посланик *В. Петар Војводић*, излажући своје мотиве за подношење ове интерпелације, задовољно се одговором г. Министра.

Скупштина је усвојила прост прелаз на дневни ред.

Пријешло се на одговор г. Министра иностраних дјела на питање нар. посл. Зарије Вуковића с друштвом односно Велике и Мокре Планине.

Министар Иностраних Дјела излажући незгоду регулисања наше границе према Турској и невоље које од тога поднесе Величани и остали граничари, нада се да ће се споразумним радом са Отоманском Империјом успјети да се ово питање на лијеп начин регулише.

Посланик *Зарија Вуковић* задовољан је одговором.

Министар иностраних дјела одговара на питање Зарије Вуковића с друштвом односно накнаде Шекуларима, наводећи, да ће им се у најскоријем времену та накнада исплатити.

Посланик *Алекса Чукић* у име своје и својих другова изјављује да је задовољан одговором.

Предсједник *Јован Пламенац*, по овлашћењу скупштинском, изнио је на дневни ред и приједлог о помоћи Боку Маркову Брајовићу, који је приједлог Скупштина усвојила без дебате, па је затим закључио сједницу у 8¼ у вече, а идућу заказао за сјутра 22. ов. мјесца у 3 часа послје подне.

Секретар, Предсједник,
Алекса П. Чукић. Јован С. Пламенац.

ЗАПИСНИК

XIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЈЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

држане 22. децембра 1911. год.

Председавао: предсједник,

Јован С. Пламенац.

Секретар,

Сава Драговић.

Присутни су били: Министар-предсједник г. д-р *Лазар Томановић*, Министар унутрашњих дјела г. *Марко Ђукановић*, Министар иностраних дјела г. *Душан Греговић* и Министар правде и заступник министра просвјете и црквених послова г. *Мило Дожић*.

Сједницу је отворио предсједник *Јован Пламенац* у 3 часа послје подне.

Записник XI. редовне сједнице примљен је без примједбе, а записник XII. редовне сједнице усвојен је с примједбом *Лабуда Гојнића*, а послје примједба *Сава Вулетиха*, *Вукашина Божовића* и *Тома Кажиха*.

Јован Мемедовић тражи, да се ријеше мандати накнадно изабраних посланика *Јакше Појовића* и *Тома Кажиха*, који су такође тражили, да им се мандати сад оснаже као правилни.

Лабуд Гојнић, а тако и *Сава Вулетих*, налазе, да није требало закључивати сједнице скупштинске прије, него се верифицира мандат Поповићев и Кажихев.

Послије одговора предсједника *Јована Пламенца*, који је износио разлоге, због којих ова два мандата нијесу могла бити верифицирана, као и објашњења *Лабуда Гојнића* и *Душана Вукотића*, а исто тако и Министра-предсједника д-ра *Лазара Томановића*, предсједник *Јован Пламенац* закључио је претрес по овом предмету, а затим је дао ријеч Министру-предсједнику д-ру *Л. Томановићу*, који је прочитао указ Њ. В. Краља Господара, којим се закључују сједнице Народне Скупштине, сазване у редован сазив на дан 18. новембра 1911. године.

Читање указа саслушано је стојећи и попраћено бурним: Живио Господар!

Сједница је закључена у 4 часа послје подне.

Секретар, Предсједник,
Сава Драговић. Јован С. Пламенац.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Рачунска настава. Изашла је нова књига под насловом „Поступак у рачунској настави, за I. разред основне школе“ од *Милоша Појаре*, српског учитеља у *Сарајеву* (Босна). Цијена јој је 60 пара. Добија се код самог писца. Новац треба послати у поштанским маркама ма које државе, а писац шаље књигу о свом трошку. Препоручујемо ово дјелце нашем вриједном учитељству, да га набави за своју и школску књижицу.

Стјечај за композицију. Управа Савеза Српских Пјевачких Друштава raspisала је стјечај за једну нову оригиналну српску хорску композицију, било за мјешовити, било за мушки хор и моли компетенте да изволе своје радове *најдаље до 1. фебруара 1912. г.* послати управи Савеза Српских Пјевачких Друштава у Сомбор (Zombor, Bacska). Припослане композиције ће нарочито замољени жири стручних лица прегледати и на основу њиховог миљења најбољој композицији ће се издати награда од 150 К. Управа ће евентуално осим овако проглашене најбоље композиције наградити мањом наградом и друге успјеле композиције. Савез добија право првом наградом награђену композицију у свом издању публиковати и по вољи штампати. Остале композиције могу се штампати само по споразуму са композитором. Радови се могу слати под шифром или отвореним именом.

Један патриотски проглас. Примили смо овај патриотски проглас:

Стогодишњицу смрти великога реформатора нове српско-хрватске књижевности, Доситеја Обрадовића, прославио је сваки крај наше отаџбине. У овоме одушевљеном цијењењу и поштовању данашње генерације, огледа се значајна и плодносна улога нашега највећегга мислиоца и просвјетитеља. Наше покољење захвално је одметнутоме хоповском калуђеру, који је први започео борбу против предрасуда и традиција средњовјековног доба и стргао вео таме с духовних очију свога народа, да га поведе путем напредних идеја и реалног погледа на живот у круг цивилизације. Слиједећи рационалистичке нагледне XVIII. вијека, он је рушио вјерске и племенске оgrade у свом народу и прокламовао рационално јединство истојезичног народа, без обзира на вјеру и географски положај. Непрестаним путовањем стицао је богато искуство и знање које је, схваћајући моћни њихов утицај, расипао и ширио међу запуштеном и неписмену широку масу својих сународника.

Жива успомена на Доситеја Обрадовића и просвјетни његов рад у овим кра-

јевима далматинскога крша, дјеловао је и на нашега славнога кипара Мештровића, који је изразио жељу, да би подигао споменик бесмртном Доситеју на Косову. Ту је Доситеј почео да пише народним језиком, те захвативши замашност тога потхвата, увео га у књижевност и ударио темеље нашој ондашњој књижевничкој култури. Подизањем Доситејевог споменика, Мештровић хоће не само да се одужи спомену на тај важни моменат, него да се заједничким радом целокупног нашег двоименог народа на остварењу ове културне славе, очитују реалне пошљедице Доситејевих идеја о нашем духовном јединству.

Са заносом примљена је вијест о Мештровићевој намјери по цијелој Далмацији. У Книну, Дрнишу и Врлици, као најближим мјестима Косову, састадоше се Срби и Хрвати, те изабраше потписани одбор, који има да осигура материјалну страну, потребну за овај националан посао. Свечано откриће споменика, на успону сегодишњице Доситејеве, има да буде о Видовдану 1912.

Потписани централни одбор врши да нас своје звање и народну дужност, кад позивље цио јединствени хрватски и српски народ да ступи к раду и допринесе што виднији доказ штовања и схваћања великог духа просвјетитељева.

Да се та намисао лакше изведе, да се име Доситејево у народу увријежи, одбор је наурио овако сабрати иужну своту новаца за достојанствени споменик нашем великану: да се сакупи свота за подигнуће споменика, сабиру се по свим крајевима нашег имена и језика чланови утемељитељи, основатељи и приносици. Умјетник Мештровић израдио је умјетнички све рељефе Доситејево у форми медаљона, који ће се у одлијевцима сребрним и бакреним даривати члановима. Чланови утемељитељи, плативши утемељитељну своту од стотину круна, примити ће на дар сребрени медаљон, чланови осниватељи уплативши круна десет, примити ће медаљон бакрени, а члановима приносицима с једном круном, дати ће се спомен спис. Чланови, који сакупе других десет доприносиоца, примити ће исто бакрени медаљон. Тим је пружена прилика имућним и неимућним слојевима народа да учествују у овом дјелу народног поноса. Сви чланови утемељитељи и основатељи бити ће уписани на пергамену, која ће се на вјечна времена узидати на постаменту.

Ово је први корак целокупног хрватског и српског народа, који заједнички истуна у једној културној слави, па тај исту мора бити тим величанственији, е да докажемо што можемо. Потписани се одбор нада, да ће се сви родољуби одазвати замисли нашег великог умјетника, који се својски заузео, да овјековјечи боравак на новом Косову најизразитијег представника наше културне прошлости.

Слава Доситеју Обрадовићу! — Живио наш умјетник Иван Мештровић! Проглас је, у Книн-Дрниш-Врлика, у Далмацији, потписао центрани одбор, у коме су: предсједник: Владимир Јовић, а чланови: Др. Уго Монти, Сава Ђ. Омчикус, Петар Пожар, Ђорђе Јовичић, Др. Филип Марушић, Душан Миовић, Петар Дрезга, Иво Миовић, Симо Манојловић, Крсто Кулишић, Стјепан Роца, Јосип Перковић, Симо Каролија.

Ко жели уписне арке за пријаве и друге информације, нека се обрати централном одбору за Доситејев споменик у Книну. Новац се шаље: Српској Кредитној Задрузи у Книну. Прилози биће објелодањени у нашим главнијим новинама.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Министарске вијести. Г. сердар бригадир Јанко Вукотић, министар војни, оболио је од назеба још прије Божића и по савјету љекара не напушта постељу, а сада му је стање здравља кренуло на боље.

Раније обољели министар финансија г. Филиј Јерговић потпуно се опоравио, али по савјету љекара још не излази изван.

Министар унутрашњих дјела г. Марко Букановић отпутоваће сјутра у Никшић.

Никшићска општина за сиромашне ђаке. Управа никшићске општине упутила је уочи Божића преко школског одбора наставницима никшићских основних школа, те су раздијелили сиромашним ђацима 150 перпера. Овакву обилну помоћ представници тамошњих школа биљеже с особитом захвалношћу. Општинска управа и школски одборници показали су и овом приликом како треба имати милосрдну руку спрам оних, који туђу помоћ ишчекују. Школски одбор је тецајем ове год. потрошио на унутрашње уређење и снабдијевање своје школе преко 4000 перпера, а тако ријетко одазивање може одбору служити на

част и похвалу. Хвала вам, добри људи, на савјесном вршењу својих дужности спрам школе! Ви као да сте потпуно схватили: да они који се старају о унапређењу школа, тима на срцу лежи културни напредак свога народа.

Вријеме. Прошла недјеља свршила се кишом, која је пала послјије дугог низа лијеног и сунчаног времена, а ова је недјеља почела вјетром и зимом, која нам је, по други пут, донијела снијег. И ако није дуго трајао, снијег је нападао врло много, те је у неколико и саобраћај привремено омео, а особито према Котору. Послјије снијега завладала је јака студ, која се осјећа у свијема крајевима наше земље, а особито планинским.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 26. децембра. — Глазови, који су се пронијели о закључењу мира између Турске и Италије, неосновани су. Турска неће никако пристати на преговања за мир све донде док Италија не буде промијенила њено гледиште односно Триполиса.

Солун, 26. децембра. — Влада је одлучила да се конструишу три брода и неколико лађа за пловидбу преко Скадарског Језера.

Беч, 27. децембра. — Остатци књаза Александра Карађорђевића и књагиње Персиде пренесени су синоћ у Тополу.

Цариград, 27. децембра. — „Татин“ саопштава слjedeће: Порта се неће нигда одрећи свога гледишта односно Триполиса и она неће нигда пристати преговарати о миру до год Италија не призна Султанов суверенитет над Триполисом. Борба ће се продужити бесконачно докле Италија не капитулира. Погрешно је мишљење да ће Порта напустити Триполис да би избјегла компликације на Балкану. Борба у Триполису не слаби ни најмање турску царевину и она је потпуно спремна да изађе у сусрет свим евентуалним догађајима.

Париз, 27. децембра. — Кабинет је поднио оставку.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Позивају се сва она г. г. претплатници „Гласа Црногорца“ којима истице претплата 1-ог јануара 1912. год., да на вријеме обнове претплату, како не би било прекидања у пошљици листа.

„Глас Црногорца“ неће се никоме слати, — ко унапријед не потље претплату.

Претплата на „Глас Црногорца“ прима се само у годишњим или полугодишњим роковима.

Цијена је листу досадашња.

Цетиње, 3. децембра 1911. г.

Администрација „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

СТЈЕЧАЈ

Како су Министарству Финансија и Грађевина потребни **малопродавци таксених марака и таксених артија** сагласно члану 15. закона о таксама по варошима и варошницама — то се овим позива у они, који би жељећи вршити односну продају са највише 5% рабата, да се свјим понудама и потребном гаранцијом номенотом Министарству пријаве најдаље до 15. јануара 1912. године.

КБр. 14400. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина 30. децембра 1911. год., Цетиње. 2,3

ОБЈАВА

У извршењу члана 47. тачка 132. Закона о Таксама, овим се ставља на знање свима државним и општинским властима у Краљевини, да на све службене огласе, које спроводе за штампу у службени лист Глас Црногорца, а по потреби приватних лица, осим штампарских трошкова, приложе још и прописну таксу по ЈЕДАН ПЕРПЕР за сваки оглас. Они огласи, који не буду снабђевени са прописним таксама, неће се штампати у службеном листу.

У извршењу члана 47. тачка 12. Закона о Таксама, овим се ставља на знање оним приватним лицима, која спроводе огласе за Глас Црногорца, да уз сваки оглас поред штампарских трошкова приложе прописану таксу, за свако оглашавање по ПЕДЕСЕТ ПАРА, у противном оглас се неће примити за службени лист.

У смислу члана 47. тачка 13. Закона о Таксама, ставља се на знање оним приватним лицима, која спроводе Државној Штампарији на штампање објаве, које се лијепе или учвршћују на куће, зидове, прозоре, врата и т. д. — а немају званичног карактера — или се по улицама или јавним мјестима растурају, да за сваки штампани примјерак приложе таксу по ПЕТ ПАРА.

Број 507.

Цетиње, 31. децембра 1911.

Управа Држ. Штампарије.

СТЈЕЧАЈ

Министарству војном потребити су: 1) 4 чиновника војно-грађанског реда, који би служили као благајници и рачуноположачи при дивизијским штабовима; 2) 25 писара (војно-грађ. нижих чинов) при Министарству војном, дивизијским и бригадним командама.

Кандидати на горња мјеста, нека упуते своје молбе Министарству војном, најдоцније до 10. јануара 1912. године.

Уз молбе треба приложити: Крштеницу, школску свједоцбу, увјерење о владању и имовном стању, потврђено од надлежне управне власти, и увјерење од надлештва при којему је евентуално дотични кандидат служио.

Услови о пријему и правила у опште, одређени су Законом о Устројству војске, а ближи услови могу се сазнати у Министарству војном.

Број Рег. 5728. Из канцеларије Министарства војног, 17. децембра 1911 год., Цетиње. 2,3

СТИПЕНДИСТИМА

Краљ. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова

Ставља се на знање стипендистима Краљевског Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, да ће се, у духу правила о стипендистима и ријешења Краљ. Министар. Савјета од 4. јула 1906. г. тражити у будуће од свакога, да у свима оцјењивачким роковима, покаже уз одлично владање и добар успјех у науци, то јест, да из сваког научног предмета има најмање добру оцјену. Ко не одговори овим захтјевима укратиће му се државна стипендија.

П. Бр. 4176. Из канцеларије Краљ. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, 26. децембра 1911 год., Цетиње. 4,5

ОБЈАВА

Овијем се обзнањује свима заинтересованијем, да ће се од идуће школ. године државне стипендије давати једино путем конкурса у смислу ријешења Краљ. Министарског Савјета од 4. јула 1906. године.

Чим се какво стипендијско мјесто упразни, одмах ће се расписати конкурс, у коме ће се назначити школа, за коју се даје државна стипендија као и специјални услови потребни за компетовање. — Због тога се у Министарству неће узимати у обзир ни једна молба, која не буде поднесена на основу расписаног конкурса у званичном листу.

КБр. 4176. Из канцеларије Краљ. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова 26. новембра 1911 год., Цетиње. 4,5

ОБЈАВА

У магазину п. т. одјељења могу се добити нижеозначене књиге, — службена издања истог одјељења, свака по цијени од 20 пара:

- 1) Правила о подјели послова у п. т. одјељењу;
 - 2) Правила о подјели послова у п. т. станицама;
 - 3) Привремени правилник за телефонску службу;
 - 4) Правилник о чувању и надзору над телегр. и телефон. линијама;
 - 5) Правилник за возњу поштанским аутомобилима;
 - 6) Правилник за шофере;
 - 7) Правилник за разносаче;
 - 8) Правилник за поштиљоне;
 - 9) Правилник за поштоноше;
 - 10) Тарифа за писмоносну службу; и
 - 11) Табљица за претварање перпера и пара у франковну вриједност и обратно.
- По цијени од 5 пара:
- 1) Телеграфска тарифа;
 - 2) Поштански распоред;
 - 3) Табљица израчунатијех телеграфских такса; и
 - 4) Тарифа за упутничку службу;

Номенклатуре поштанска и телеграфска, у тврдом повезу, могу се добити по цијени од по 4 перпера.

— П. т. број 14644. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 23. децембра 1911., на Цетиње. 1,2

Објава

Почевши од 1. јануара 1912. год., ценовник за продају духана у Краљевини биће слиjedeћи:

ЦРНОГОРСКИ ДУХАН:

Цигарете:

	— Екстра	„Монтенегро“
1	Врста	„Даница“
2	„	„Немања“
3	„	„Балша“ меки и јаки
4	„	„Арванит“
5	„	„Хајдана“

Цијене у Перперима — за један килограм —

ПРЕПРОДАВЦИМА	НАРОДУ
Перп. п.	Перп. п.
54.—	60.—
45.—	50.—
36.—	40.—
27.—	30.—
13.50	15.—
9.—	10.—

Резани духан:

1	Врста	— меки и јаки —
2	„	— меки и јаки —
3	„	— меки и јаки —
4	„	— јаки —
5	„	— јаки —

18.—	20.—
14.40	16.—
7.20	8.—
4.32	4.80
1.80	2.—

Бурмут:

Прах фини за 1 килограм	8.10	9.—
Рупе прости за 1 килограм	5.40	6.—

СТРАНИ ДУХАН:

Цигари:

„Мингети“ за 1 килограм	25.20	28.—
„Вирфинија“ бирани за 1 кгр.	18.—	20.—
„Тоскани“	18.—	20.—
„Наполетани“	18.—	20.—

Подгорица, 1. јануара 1912. год.

П. п. Број 1. 1,1

Управа Краљ. Црногорског Монопола Духана.